

Til kapitel III, afsnit 5.

Afsnittets regler om ændring og bortfald af retten til vandindvinding er ikke udtømmende. Retten vil bl. a. også kunne ændres eller bortfalde af sundhedsmæssige grunde, jfr. nærværende forslags § 50. Endvidere kan der være tale om ændring eller bortfald på grund af private aftaler eller nabo- retsgrundsætninger.

Til § 25.

Bestemmelsen bygger på KF § 24, stk. 2, der er ny, men bestemmelsen er udvidet i forhold til KF, jfr. de almindelige bemærkninger under 1 a.

Stk. 1, der handler om oprettelse af og tilslutningspligt til et nyt vandværk, er ligesom KF § 24, stk. 2, til en vis grad opbygget efter samme mønster som reglerne om oprettelse af og tilslutningspligt til vandmangelsvandværker, jfr. § 19, stk. 2. Om de forskellige former, hvorunder tilslutningspligten kan gennemføres, henvises til bemærkningerne til § 19, stk. 2. Samtykke til tilslutning til et privat vandværk må foreligge fra de grundejere, som straks skal tilsluttes. Derimod er det ikke nødvendigt at have samtykke fra grundejere, hvis ejendomme senere må ventes tilsluttet — f. eks. i tilfælde af udstykning. Ejere af de udstykkede ejendomme vil herefter til sin tid kunne tvinges ind under et privat vandværk, men det vil eventuelt kunne bestemmes, at de kun skal stå i kunde-forhold til vandværket, jfr. bemærkningerne til § 19, stk. 2. Tilslutningspligten bør omfatte alle anlæg, som kan komme i strid med det hensyn, § 25 skal varetage, herunder eventuelt spildevandsafledning til sivebrønde i et sommerhusområde. Tilslutningspligten kan herefter omfatte anlæg af såvel den i § 11 som den i §§ 12 og 13 nævnte art, men det bør undgås at inddrage anlæg, hvor hygiejniske hensyn ikke tilsiger det, f. eks. ofte landbrugsvandingsanlæg.

Stk. 2 handler om tilslutningspligt til et bestående vandværk, hvilket formentlig ofte vil være den praktiske løsning i sommerhusområder. Ligesom efter stk. 1 kan de grundejere, der nu skal tilsluttes, kun med deres egen indforståelse tilsluttes et privat vandværk; opnås sådan tilslutning ikke, kan der blive spørgsmål om at overtage vandværket som offentligt efter § 26. Er der imidlertid bestemt tilslutningspligt for et område til et privat vandværk, omfatter pligten som efter stk. 1 også grundejere, som fremtidig skal have vand, selv om de ikke er enige i ordningen.

Grundejere, som i medfør af stk. 1 eller 2 må ophøre med benyttelsen af deres bestående vandforsyningsanlæg, skal have erstatning for deres udgifter ved ændringen. Erstatningen skal dog

kunne nedsættes eller bortfalde, hvis grundejerens hidtidige vandforsynings- eller spildevandsforhold ikke var lovlige, hensigtsmæssige eller sundhedsmæssigt tilfredsstillende. En grundejer, der har en ulovlig sivebrønd ved en lovlig brønd, bør herefter enten ikke have erstatning eller kun en erstatning afpasset efter, at det ville kræve udgifter til f. eks. flytning af sivebrønden at gøre forholdet lovligt. Erstatningerne skal fastsættes af landvæsenretten; det kan formentlig enten tænkes, at der ydes erstatning for udgifterne til det nedlagte vandforsyningsanlæg med passende afskrivning, eller at der ydes grundejeren vand fra vandværket uden tilslutningsafgift og måske — eventuelt over en årrække — til en favorpris. Er vandværket privat, må grundejerne som et led i den frivillige tilslutning til det private værk have tiltrådt en erstatningsordning. I øvrigt overlades det, hvis kommunen ikke uden videre betaler erstatningerne, til landvæsenkommissionen at fordele betalingspligten mellem kommunen og de grundejere, der er interesserede i ordningen. Herunder kan også falde ejere af ejendomme, der ikke i øjeblikket tilsluttes, men ventes udstykket i den kommende tid og ventes tilsluttet i forbindelse med udstykningen; deres andel i erstatningen kan eventuelt fastsættes på grundlag af det forventede udstykningsareal eller udstykningernes antal. Grundejere, der først fremtidig skal have vandforsyning, kan ikke få erstatning for tab ved ikke at kunne indvinde vand selv.

Til § 26.

KF § 12, stk. 5, indeholder en ny bestemmelse, hvorefter en kommune, der ønsker at overtage private vandværker med tilhørende vandindvindingstilladelser for at samordne sine vandforsyningsforhold, kan få tilladelse hertil hos landvæsenkommissionen mod erstatning til de private værker. I nærværende forslags § 26 gives en tilsvarende bestemmelse om inddragelse af sådanne værkers vandindvindingstilladelser. *Hvis kommunen samtidig ønsker at overtage selve vandværket, vil dette kunne gennemføres efter den almindelige ekspropriationsbestemmelse i forslaget § 14, stk. 2. Ønsker kommunen ikke at overtage vandværket eller eventuelt kun ledningsnettet, foreslås det i § 26, stk. 2, 2. pkt., at ejeren af værket skal kunne forlange, at kommunen overtager hele værket ved ekspropriation efter § 14, stk. 2, i det omfang ejeren ikke fremtidig kan udnytte de pågældende værdier på hensigtsmæssig måde. Denne bestemmelse er en anvendelse af princippet i § 16, stk. 1, i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, men er dog i det foreliggende tilfælde en særregel,*